

Činnost policejního mluvčího ve vztahu k médiím a státním orgánům

Karel Burda

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ

Univerzita Tomáše Bati
Institut mezioborových studií Brno
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Karel BURDA**
Osobní číslo: **H118033**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Činnost policejního mluvčího ve vztahu k médiím
a státním orgánům**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce. S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena na:

- obecnou charakteristiku postavení a úkolů mluvčího Policie ČR;
- preventivně informační oddělení Policie ČR;
- pohled na práci tiskových mluvčích;
- závěrečná doporučení pro praxi.

Součástí práce bude osobní interakce s kompetentním policejním mluvčím zaměřená na zmapování jeho pracovní činnosti.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. Kriminalistika. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2001, ISBN 80-7179-362-0.

Němec, P. Public Relations, Zásady komunikace s veřejností. Praha: Management Press, 1993, ISBN 80-85603-26-8.

Novotný, O., Zapletal, J. Kriminologie. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia s.r.o., 2001, ISBN 80-86432-08-4.

Sak, P., Semrád, J. Role policie ve společnosti v očekávání veřejnosti. Praha: Policejní akademie ČR, 1996, ISBN 80-85981-30-0.

Zapletal, J. a kolektiv. Prevence kriminality. Praha: Policejní akademie ČR, 2000.

Další literatura bude průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Alena Plšková

Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání bakalářské práce:

11. listopadu 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2014

V Brně dne 11. listopadu 2013

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
vedoucí ústavu

doc. PaedDr. Slavomír Laca, Ph.D.
vedoucí katedry

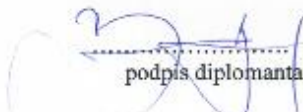
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně 18. 11. 2014

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá profesí policejních tiskových mluvčích a problematikou komunikace bezpečnostního sboru Policie České republiky s veřejností, která je uskutečňována zejména prostřednictvím médií bez ohledu na to, jedná-li se o média veřejnoprávní či soukromá. Cílem této komunikace je zlepšení informovanosti veřejnosti především prostřednictvím sdělovacích prostředků a následné prohloubení spolupráce policie s veřejností, což je základním předpokladem úspěšnosti práce policie v boji proti kriminalitě.

Ke zpracování teoretické části bylo čerpáno z odborné literatury, právních norem a interních aktů Policie ČR, týkajících se dané problematiky. Praktická část je zaměřena na vyhodnocení a interpretaci získaných výsledků z výzkumu, který byl uskutečněn mezi policisty Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

Klíčová slova:

Média, public relations, média relations, press relations, prevence, prezentace, komunikace, tiskoví mluvčí, charakteristika novinář.

ABSTRACT

This thesis deals with the profession of police spokespersons and communication problems of the security forces of the Police of the Czech Republic with the public, which is achieved in particular through media and regardless of where it is on public or private media.

The purpose of this communication is to improve public awareness especially through the media and subsequent deepening of the cooperation of the police with the public, which is essential to the success of the police in combating crime. For processing the Theoretical part was drawn from literature, laws and internal Acts of Police, on this issue.

The practical part focuses on the evaluation and interpretation of the results of the research, which was carried out between police officers of the Regional Police Directorate of the City of Prague.

Keywords:

Media, public relations, media relations, press relations, prevention, presentation, communication, spokespersons, characteristics, journalist.

Poděkování

Děkuji paní, PhDr. Aleně Plškové, za velmi užitečnou metodickou pomoc a trpělivost, kterou mi poskytla při zpracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Karel Burda

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA POSTAVENÍ A ÚKOLŮ MLUVČÍHO POLICIE ČR	12
1.1 INSTITUT MLUVČÍHO POLICIE ČR	12
1.2 ANALÝZA PRÁVNÍCH NOREM MAJÍCÍCH VZTAH K PRÁCI POLICEJNÍHO MLUVČÍ	15
2 PUBLIC RELATIONS	22
2.1 PUBLIC RELATIONS – „VEŘEJNOST (MÉDIA) VERS. TISKOVÝ MLUVČÍ“	22
2.2 PRACOVNÍ DEN POLICEJNÍHO MLUVČÍ	25
2.3 KRIZOVÁ KOMUNIKACE A JEJÍ ZÁSADY	27
3 ODDĚLENÍ TISKU A PREVENCE KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY	30
3.1 OBSAH ČINNOSTI A CHARAKTERISTIKA OTP	32
4 MOŽNOSTI UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA V ODDĚLENÍ TISKU A PREVENCE POLICIE ČR	35
4.1 VÝCHOVNÉ PŮSOBNÍ SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY	35
4.2 POLICISTA - SOCIÁLNÍ PEDAGOG	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	38
5.1 METODY, CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ A STANOVENÍ HYPOTÉZ.....	38
5.2 VÝBĚR RESPONDENTŮ	40
5.3 VLASTNÍ VÝZKUM A PREZENTACE VÝSLEDKŮ	40
5.4 DISKUSE	50
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
SEZNAM PŘÍLOH	56

ÚVOD

Náplní práce novinářů či jiných pracovníků masmédií je převážně získávání co možná nejnovějších a pro širokou veřejnost nejzajímavějších informací a jejich zveřejněním pak dosáhnout určitého zisku, ať již ve formě zvýšení nákladů a prodeje tisku nebo zvýšení sledovanosti hlavních zpravodajských relací. Poměrně vysoké popularitě se těší též televizní pořady s investigativní žurnalistikou, o čemž vypovídá i procentuální zastoupení sledovanosti těchto pořadů v kruhových výsečových grafech jednotlivých televizních stanic. Zajímavým a vděčným tématem pro média je policejní práce, neboť zprávy o trestné činnosti všeho druhu, o probíhajících trestních řízeních, o zásazích policejních složek a dalších činnostech policie spojených s plněním úkolů Policie ČR, mají u veřejnosti téměř vždy velký ohlas a to jak v pozitivním tak i v negativním slova smyslu. Nezřídka se stává, že se zástupci masmédií nacházejí na místě události dříve než policejní složky a nezkušeným policistům tak mohou připravit nejednu horkou chvíli. Je smutné a z profesionálního hlediska absolutně nepřijatelné pak vidět ve zpravodajských relacích policistu, který nedůstojně přechá před objektivu kamer anebo se snaží televizním štábům za každou cenu zabránit v natáčení. Přitom stačí dodržet několik jednoduchých zásad, po vyhodnocení situace na místě pak využít zákonných oprávnění a zástupce médií odkázat na příslušné tiskové oddělení, které má v popisu práce poskytovat informace o činnosti Policie ČR. Jedním z klíčových faktorů ovlivňujících důvěru mezi policií a občany je právě sebe prezentace policie a pozitivní role policejních mluvčí je v tomto směru neoddiskutovatelná.

Cílem této práce je, zejména nově nastoupivším policistů zařazeným v základní odborné přípravě, představit Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, s důrazem prospěšnost jeho činnosti k pozitivnímu utváření mediálního obrazu Policie ČR v očích veřejnosti a jeho význam na přípravě a realizaci projektů kriminální prevence. Zjištění názoru policistů na činnost policistů zařazených v Oddělení tisku a prevence a možnost využití poznatků získaných v této práci k vzdělávání policistů v rámci základní odborné přípravy.

Bakalářská práce byla rozvržena do pěti kapitol a jednotlivých podkapitol, které jsou řazeny podle názvů a problematiky.

První kapitola bude zaměřena na popis obecné charakteristiky postavení úkolů mluvčího Policie ČR a důvody vzniku tohoto institutu, dále pak uvedu stručný výčet činností

policejního mluvčího a budu se též zabývat analýzou právních norem majících vztah k této profesi.

Druhá kapitola bude zaměřena na obor public relations, představím důležitost role tiskového mluvčího v tomto oboru a jeho význam pro organizaci v krizových situacích.

Ve třetí kapitole představím Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, uvedu důvody jeho vzniku a budu se zabývat charakteristikou tohoto oddělení a obsahem činností, jejichž plněním je pověřeno.

Ve čtvrté kapitole se zabývám možnostmi uplatnění sociálního pedagoga v oddělení tisku a prevence Policie ČR.

Poslední kapitola je zaměřena na realizované výzkumné šetření, které bylo provedeno ve spolupráci s policisty služebně zařazenými na základních útvarech Místních oddělení a na základních útvarech Služby kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství policie Praha III. V této části bakalářské práce jsou uvedeny stanovené cíle, hypotézy a zpracovávám zde výsledky provedeného výzkumného šetření. Výzkumné šetření bylo realizováno formou anonymního nestandardizovaného dotazníku.

V závěru své práce se pokusím podat ucelené informace o zjištěných poznatcích získaných výzkumem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA POSTAVENÍ A ÚKOLŮ MLUVČÍHO POLICIE ČR

1.1 Institut mluvčího Policie ČR

Hlavním důvodem vytvoření institutu mluvčího Policie ČR byla snaha minimalizovat a co v nejvyšší možné míře omezit množství profesně chybných výroků a prohlášení poskytovaných zejména zástupcům hromadných sdělovacích prostředků. Podávání či předkládání informací zástupcům mediálního světa je jednou z nejdůležitějších činností policejních mluvčích, kteří musí podávané informace nejprve vyhodnotit a to jak z hlediska právního, tak i z hlediska policejního, neboť některé z těchto informací mohou spadat např. do oblasti utajovaných skutečností. Zveřejnění dalších informací pak nemusí být z určitých, zejména taktických důvodů žádoucí, neboť by mohlo nepříznivě poznamenat práci policie při plnění jejich úkolů a mohlo by se též nepříznivě dotknout subjektů, kterých se konkrétní informace přímo týká.¹ Problematika zveřejňování osobních údajů a zpracovávání informací policií je upraveno zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky² a zvláštními právními předpisy³.

Policejní mluvčí je osoba, která byla vybrána či zmocněna k tomu, aby o skutečnostech, jejichž zveřejnění je žádoucí, poskytovala informace hromadným sdělovacím prostředkům a jejich zástupcům. V tomto směru se Policie ČR a Ministerstvo vnitra ČR neliší od ostatních subjektů veřejné správy, průmyslových podniků apod., v jejichž zájmu nebo jejichž povinností je informovat veřejnost o své činnosti.

V současné době má téměř každá významná instituce ve svých řadách školené specialisty na vztahy k veřejnosti.

---

¹ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 2008, částka 91. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

³ ČESKO. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 2000, částka 32. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>> [cit. 2012-04-01]. ISSN 1211-1244.

Policie, jejíž činnost je se zájmem veřejností sledována, nestojí v tomto ohledu stranou.⁴

V civilním sektoru je činnost tiskových mluvčích nejčastěji spjata se snahou o vytvoření pozitivního obrazu a další prezentaci těchto subjektů jako součást tzv. public relations, což jsou v podstatě nástroje a techniky, pomocí kterých firmy a instituce budují a udržují vztahy se svými obchodními partnery a s veřejností, analyzují jejich postoje a tyto postoje se snaží ovlivňovat. Touto dlouhodobou a cílevědomou činností je zajišťováno poskytování informací veřejnosti a získávání zpětné vazby, tedy obousměrnost komunikace, což lze považovat za velmi důležité hledisko public relations. Nejčastěji využívanými nástroji jsou reportáže pro televizní a rozhlasové vysílání, tiskové zprávy, články a tiskové konference. V interní komunikaci jsou pak hlavními nástroji pravidelné firemní mítinky a společenské či sportovní akce, pravidelná zpravodajství o úspěších firmy, pravidelná hodnocení a obecné dění ve firmě a to prostřednictvím intranetu, e-mailu nebo firemního tisku.⁵

Aktivity policejního public relations, na rozdíl od civilního sektoru, nejsou však jen zaměřeny na informační a prezenční aktivity.

„Cílem Policie České republiky je

- a. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,*
- b. prosazovat zákonnost,*
- c. chránit práva a svobody osob,*
- d. preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,*
- e. usilovat trvalou podporu a důvěru veřejnosti.“⁶*

Kromě informačních aktivit jsou tedy vůči společnosti směřovány i aktivity preventivní, jejichž cílem je zvyšování veřejné bezpečnosti a snižování kriminality a násilí zaváděním účinných a udržitelných preventivních koncepcí, strategií a opatření do praxe. Právě v této oblasti mají nezastupitelnou úlohu policisté preventivně informačních oddělení, jejichž nejviditelnějšími členy jsou právě policejní mluvčí. Základní charakteristikou práce nejen policejních mluvčích je zpracování a realizace komunikační strategie dané organizace,

⁴ FEJFAR Z. Role policejních mluvčích při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

⁵ Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Public_relations

⁶ Etický kodex Policie ČR. [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

průběžné vyhledávání a zpracovávání témat vhodných pro komunikaci s médii a veřejností, komunikace se zástupci médií pomocí standardních nástrojů (tiskové zprávy, internet, tiskové konference, osobní kontakt), příprava podkladových materiálů pro pracovní jednání, informační servis pro občany, řízení vztahů s veřejností a monitoring médií. Mluvčí by měl mít přehled o tom co je a čím se zabývá public relations, jaké jsou základní techniky a nástroje, které používá. Měl by znát proces tvorby komunikační strategie, jak fungují média, jak pracují novináři a jak si s nimi vytvořit a udržet fungující pracovní vztah. Mluvčí musí znát zásady psaní tiskových zpráv, vědět jak fungují tzv. nová média, jak jejich nástup změnil způsob a zažitá pravidla komunikace. Musí též znát základy projektového managementu, vědět jak pracují lobbisté a jaká jsou základní pravidla etiky v této oblasti. Musí znát pravidla a nástroje interní komunikace, vědět jaká je role interního komunikátora a jaký je vztah mezi interní a externí komunikací. Mluvčí dále musí umět řídit krizovou komunikaci, musí znát zákon o ochraně osobních údajů a mnoho dalších znalostí a dovedností.

Tímto výčtem jsem chtěl poukázat na skutečnost, že činnost tiskových mluvčích se neskládá, jak by se na první pohled mohlo zdát, pouze z poskytování rozhovorů různým televizním stanicím, ačkoli je to nejviditelnější část jejich práce. Policejní mluvčí např. několikrát denně kontaktuje operační středisko a získává tak informace o aktuálně spáchaných trestných činech a jiných mediálně zajímavých událostech, neboť musí mít přehled o aktuální bezpečnostní situaci ve svém regionu. V závislosti na závažnosti jednotlivých případů tyto pak vybere, vyhodnotí je z hlediska vhodnosti ke zveřejnění a zpracuje je do podoby, ve které je pak předá k dispozici hromadným sdělovacím prostředkům, pokud se nejedná o informace, na které musí reagovat bezprostředně, např. na tiskových konferencích. Pokud je nutno informovat o případu, který je právě v šetření, konzultuje policejní mluvčí postup s věcně příslušným vyšetřovatelem a při sdělování takovýchto informací dbá důsledného dodržování § 8a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním.⁷

Podstatnou část praxe policejních mluvčích tvoří také činnost publicistická, organizování tiskových konferencí, v případě potřeby jsou to též živé vstupy do vysílání rozhlasových

---

⁷ FEJFAR Z. Role policejních mluvčích při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

či televizních stanic, dále besedy a ukázky policejní práce a techniky a v neposlední řadě je to podílení se na přípravě a realizaci široké řady preventivních programů.

Policejní mluvčí prezentací policejní práce též ovlivňují důvěru mezi policií a veřejností. Kromě všeobecně známých faktorů ovlivňujících důvěru mezi policií a občany, kterými jsou např. sociální klima, ekonomická situace občanů, bezpečnostní situace státu, procentuální úspěšnost a rychlost při objasňování trestné činnosti, transparentnost policejní služby a vyšetřovaných případů porušení zákona samotných policistů apod., považují za jeden z klíčových faktorů právě sebezprezentaci policie.

Tímto stručným výčtem činností policejních mluvčích chci poukázat na skutečnost, že jejich práce je velmi zajímavá, různorodá a v policii má své neoddiskutovatelně nezastupitelné místo.⁸

1.2 Analýza právních norem majících vztah k práci policejního mluvčí

Má-li být práce dostatečně komplexní a úplná, nelze též opomenout téma, které je pro většinu nezainteresovaných lidí poměrně nezajímavé. Jelikož jsou policejní služby společenským institutem určeným k dohledu nad dodržováním souborů předpisů a závazných právních norem, které společnost prostřednictvím svých zastupitelských orgánů vytvořila a stanovila jako regulativy chování jednotlivců, je zcela logické, že samy musí jít příkladem a těmito soubory se řídit.

Bez ohledu na změny v koncepci a přínosné snahy o rozšiřování preventivních aktivit, Policie České republiky stále zůstává a zůstane především represivní složkou a jako taková má moc, která by se mohla dát zneužít. Je proto nutné činnost této společenské složky poměrně přísně regulovat tak, aby nemohla být zneužita určitými vlivnými skupinami k politickému, kriminálnímu nebo osobnímu prospěchu. I z toho důvodu je problematika poskytování informací hromadným sdělovacím prostředkům bezesporu relativně podrobně upravena hned několika právními normami.⁹

---

⁸ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

⁹ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

Ústava České Republiky, která byla přijata jako zákon č. 1/1993 Sb., a současně s ním je to zákon č. 2/1993 Sb., který byl přijat usnesením České národní rady jako Listina základních práv a svobod (dále jen LZPS) a byl prohlášen součástí ústavního pořádku, tak jak to proklamuje Ústava České republiky ve svém článku 3.:

“Součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základní práv a svobod“.¹⁰

LZPS je klíčová nejen pro všední život, neboť je to dokument, který řeší několik okruhů občanských práv, ale i pro tuto problematiku. Např. články 7 a 8 poskytující záruky osobních svobod a nedotknutelnosti soukromí. Právě žurnalisté se občas dostanou do rozporu s těmito zárukami, což pak zpravidla bývá předmětem mediálně sledovaných případů, které nezřídka končí před soudem. Článek 10, kterým je zaručena ochrana lidské cti a důstojnosti a rodinného života anebo velmi důležitý článek 17, zaručující svobodu projevu a právo na informace.¹¹

„Čl. 17

(1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.

(2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.

(3) Cenzura je nepřipustná.

(4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

(5) Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon“.¹²

---

¹⁰ ČESKO. Čl. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1993, částka 1. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl3>> [cit. 2013-06-01]. ISSN 1211-1244.

¹¹ NOLČ, Jiří. Ústava ČR s úvodním komentářem. 1. vyd. (k 1. 4. 2005)-. Brno: CP Books, 2005-, 153 s. Právní předpisy v platném znění. ISBN 80-251-0362-5.

¹² ČESKO. Čl. 17 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1993, částka 1. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl17>> [cit. 1999-01-01]. ISSN 1211-1244.

Nyní k právní normě, která upravuje problematiku poskytování informací přímo o trestním řízení: § 8a zákon č.141/1961 Sb., o trestním řízení soudním.

„Poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných

§ 8a

nadpis vypuštěn

(1) Při poskytování informací o své činnosti veřejnosti orgány činné v trestním řízení dbají na to, aby neohrozily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisejí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen (§ 2 odst. 2). V přípravném řízení nesmějí zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka.

(2) Při poskytování informací podle odstavce 1 orgány činné v trestním řízení zvláště dbají na ochranu osobních údajů a soukromí osob mladších 18 let.

(3) Orgány činné v trestním řízení informují o své činnosti veřejnost poskytováním informací podle odstavce 1 veřejným sdělovacím prostředkům; poskytnutí informací odeprou z důvodů ochrany zájmů uvedených v odstavcích 1 a 2. Vyhradí-li si v přípravném řízení státní zástupce právo poskytnout informace o určité trestní věci, může je policejní orgán poskytnout jen s jeho předchozím souhlasem.¹³

V odst. 1 je zakotven institut poskytování informací o trestním řízení, který rozvádí již zmiňovanou úpravu v článku 17 LZPS. Je potřeba si uvědomit, že toto ustanovení se nevztahuje pouze na orgány Policie České republiky, ale jak vyplývá z ustanovení § 12 odst. 1 trestního řádu, vztahuje se také na soudy a státní zástupce, neboť to vše jsou orgány činné v trestním řízení.¹⁴ Tyto orgány jsou povinny při informování o své činnosti důsledně dbát na dodržování určitých podmínek tak, aby neohrožovaly objasnění skutečností důležitých pro posouzení věci, když by brzké nebo příliš podrobné zveřejnění stavu nebo průběhu trestního řízení mohlo zmařit či podstatně ztížit objasnění věci

¹³ ČESKO. § 8a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In Sbirka zákonů ČR, ročník 1961, částka 66. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p8a>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

¹⁴ ČESKO. § 12 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In Sbirka zákonů ČR, ročník 1961, částka 66. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p12>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

a zjištění a usvědčení pachatele trestné činnosti a dále, aby nezveřejňovaly o osobách, které mají účast v trestním řízení údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností.¹⁵ Tento zákaz navazuje na ustanovení článku 10 LZPS, který zaručuje právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a právo na ochranu jména, a také zaručuje právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Je tudíž velice nutné důsledně zvážit, které informace a v jakém rozsahu je možno vlastně uveřejnit. V tom je práce policejních mluvčí zrádná a konzultace s osobou, která případ vede či vyšetřuje, je většinou nezbytná.

Informace poskytované zástupcům sdělovacích prostředků by tedy měly obsahovat pouze zásadní fakta, která se bezprostředně dotýkají konkrétní věci a neměly obsahovat okolnosti podružné a nepodstatné, jakož by neměly obsahovat i fakta, která nejsou dostatečně ověřena v průběhu trestního řízení. Ochrana podle tohoto ustanovení trestního řádu se nevztahuje jen a pouze na osobu obviněného, ale i na osoby svědků, poškozených, osob zúčastněných, znalců, tlumočnicků a dalších.¹⁶

Orgány činné v trestním řízení by dále neměly porušit zásadu, že pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.¹⁷ Zde je kladen důraz na dodržování zásady presumpce nevin. Zásada presumpce nevin je jednou ze základních zásad trestního řízení a nachází oporu v ustanovení čl. 40 odst. 2 LZPS. Aplikace této zásady znamená, že není možné zveřejněním závažných a podrobných informací o obviněném a dalších osobách participujících na trestním řízení narušit jejich právo na ochranu osobnosti.¹⁸ Pro orgány činné v trestním řízení toto má za následek, že pokud neexistuje pravomocný odsuzující rozsudek v určité trestní věci, není možné uvádět plné jméno a příjmení, popřípadě další skutečnosti, ze kterých by bylo možno odvodit, o kterou osobu se jedná. Je tedy přinejmenším profesionálně chybné, pokud slyšíme z povolaných úst, že určité osobě

---

¹⁵ ČESKO. § 8a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1961, částka 66. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p8a>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

¹⁶ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

¹⁷ ČESKO. § 2 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1961, částka 66. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p2-2>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

¹⁸ ČESKO. Čl. 40 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1993, částka 1. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl40>> [cit. 1999-01-01]. ISSN 1211-1244.

teprve bude sděleno obvinění pro určitý trestný čin. Příznačné pro dnešní dobu však je, že tato zásada není zástupci sdělovacích prostředků příliš dodržována.¹⁹

Povinnost provozovatele rozhlasového nebo televizního vysílání a vydavatele periodického tisku uveřejnit informace o závažném ohrožení života a zdraví osob, majetku nebo veřejného pořádku, je ukládána ustanovením § 23 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.²⁰

Další právní normu, kterou pokládám pro práci policejního mluvčí za důležitou, je zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku (tzv. tiskový zákon). V § 6 tohoto zákona je uvedena povinnost vydavatele periodického tisku uveřejnit v naléhavém veřejném zájmu důležité a neodkladné oznámení státního orgánu a orgánu územní samosprávy, zejména rozhodnutí o nouzovém stavu, ohrožení státu nebo válečném stavu. Toto oznámení musí být graficky odlišeno od ostatního obsahu.²¹

Obdobnou povinnost poskytnout státním orgánům a orgánům veřejné správy nezbytný vysílací čas pro důležitá a neodkladná oznámení v naléhavém veřejném zájmu ukládá zákon i provozovatelům rozhlasových a televizních stanic.²²

Obě tyto povinnosti může Policie České republiky využít např. pro oznámení o ohrožení obyvatelstva při haváriích nebezpečných látek a vyhlášení evakuace postižených oblastí²³ nebo o zákazech vstupu při povodňovém nebezpečí, o nebezpečí teroristických útoků zbraněmi hromadného ničení apod.

Současná právní úprava je dostačující pro plnění úkolů policejních mluvčí i pro podávání informací státními institucemi obecně a dojde-li k porušení zákona, musíme hledat příčiny v odpovědných osobách, jejich nezkušenosti, či neznalosti a vyvodit z tohoto patřičné důsledky.

---

¹⁹ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

²⁰ ČESKO. § 23 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 2008, částka 91. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p23>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

²¹ ČESKO. § 6 zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In Sbíрка zákonů ČR, ročník 2000, částka 17. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-46#p6>> [cit. 2013-11-01]. ISSN 1211-1244.

²² ČESKO. Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1991, částka 91. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-468>> [cit. 2001-07-04]. ISSN 1211-1244.

²³ ČESKO. Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. In Sbíрка zákonů ČR, ročník 1998, částka 52. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-148>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností.²⁴ Upravuje nakládání s informacemi, které podléhají určitým stupňům utajení. Vzhledem k tomu, že se tyto informace nesmí dostat mimo okruh prověřených osob, jimiž novináři většinou nebývají, souvisí s naší problematikou pouze okrajově. Mohl by se však týkat pracovníků policejních služeb, poskytujících informace novinářům. Těm v případě prozrazení utajovaných skutečností hrozí trestní stíhání.²⁵

Pro úplnost nelze též opomenout zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tento zákon upravuje poskytování informací státními orgány. Každý má právo svobodně vyhledávat a přijímat informace a Policie ČR je povinna přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.²⁶

Posledním souborem předpisů, které mají určitý vztah k dané problematice a jsou interní normativní instrukce, vydávané v rámci působnosti Ministerstva vnitra ČR. Tyto pokyny a nařízení jsou sice závazné pouze pro policisty a pracovníky Ministerstva vnitra ČR, ale zprostředkovaně mají význam i pro pracovníky médií tím, že upravují zásady spolupráce policistů s mediálními pracovníky, kdy a kým mohou být informace poskytovány, jaké informace mohou být podávány a jakým způsobem. Upravují způsob vystupování pracovníků Policie ČR a Ministerstva vnitra ČR v médiích. Takovými interními akty řízení jsou např. Nařízení policejního prezidenta č. 52/1999, č. 30/1999, Nařízení Ministerstva vnitra č. 36/2006 anebo Závazný pokyn policejního prezidenta č. 49/2009.

Těmito pokyny a nařízeními se stanoví zásady činnosti Oddělení tisku a prevence (v hl. m. Praze a v Plzni) a Preventivně informačních oddělení (na ostatních Krajských ředitelstvích a Územních odborech) Policie ČR. Jsou základním východiskem pro policisty, kteří chtějí v PIO úspěšně pracovat. Pokyny ukládají především povinnost PIO, zohledňovat při své činnosti všechny aspekty ovlivňující bezpečí občanů, odhalovat příčiny a reagovat na okolnosti, které tvoří nežádoucí bariéry v komunikaci mezi policií a veřejností. Pokyny dále vymezují povinnost pracovníků skupiny vycházet při své činnosti

---

²⁴ ČESKO. §§ 316 – 318 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In Sběrka zákonů ČR, ročník 2009, částka 11. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p317>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

²⁵ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. In Sběrka zákonů ČR, ročník 1999, částka 39. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>> [cit. 2012-07-01]. ISSN 1211-1244.

i z potřeb jednotlivých služeb policie a z celkové bezpečnostní situace v teritoriu. Určují působnost skupin v oblastech informační, poradenské, prezentační, analytické a dokumentační. Podle těchto normativních aktů zajišťují preventivně informační oddělení zejména úkoly na úseku styku s médii, dále v oblasti styku s veřejností, působí v rámci rozvoje spolupráce s orgány státní správy a samosprávy v jednotlivých regionech a podílejí se na analytické a signalizační činnosti.²⁷

---

²⁷ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

2 PUBLIC RELATIONS

2.1 Public relations – „veřejnost (médiá) vers. tiskový mluvčí“

Výraz „*Public relations*“ (dále je PR) pochází z angličtiny a jak už název této kapitoly napovídá, můžeme jej volně přeložit jako „vztahy s veřejností“. Existuje celá řada definic PR, mezi nejrozšířenější patří následující:

1) „*PR činnost je záměrné, plánované a dlouhodobé úsilí vytvářet a podporovat vzájemné pochopení a soulad mezi organizacemi a jejich veřejností*“.

2) „*PR je funkce řízení, která indikuje, buduje a udržuje vzájemně výhodné vztahy mezi organizací a různými skupinami veřejnosti, na kterých závisí její úspěch, nebo neúspěch*“.

3) „*PR je funkce řízení, která hodnotí postoje veřejnosti a sjednocuje politiku či postupy jednotlivce nebo organizace s veřejným zájmem. Připravuje a realizuje program činností, jež vedou k tomu, aby veřejnost tyto kroky pochopila a přijala*“.²⁸

V souvislosti s tématem této práce vidím jako nepřiznačnější definici PR, kterou jsem zde uvedl jako poslední. Nejvyužívanějšími nástroji PR jsou tiskové zprávy, tiskové konference, televizní vystoupení a články. Prostřednictvím těchto nástrojů komunikuje organizace s médii. Cílem této komunikace je obvykle snaha ovlivnit postoje veřejnosti a její mínění, vytvořit pozitivní povědomí o společnosti či organizaci anebo snaha o prosazení principů ve veřejném zájmu. Nejčastěji v tištěných médiích je posledním interpretátorem informací novinář, který selektuje poskytnuté informace do konečné podoby.²⁹ A v této souvislosti je potřeba zdůraznit nedocenitelnost kvalitního tiskového mluvčí, neboť opravdu kvalitní tiskový mluvčí je schopen novináři poskytnout potřebné informace a zároveň zdůraznit ty podstatné, které by novinář neměl ve svém konečném produktu přehlédnout, případně je částečně či zcela vynechat. Tiskový mluvčí, či tiskový pracovník, by měl v ideálním případě být jakýmsi objektivním svědomím dané společnosti. Pokud společnost či organizace mluvčího má, měla by ho také patřičně využívat a vždy by se měla snažit o to, aby ve vztahu k veřejnosti za ni mluvil v převážné míře on a pouze

²⁸ KOSEK, Jiří. HTML: tvorba dokonalých WWW stránek: podrobný průvodce. [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupný z: www.lspr.cz/cz/index.php?page=o-public-relations.

²⁹ NĚMEC, Petr. Public relations: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.

za určitých okolností, kterými mohou být např. významné příležitosti, pověřený člověk z vedení. Nejednotnost názorů a vyjádření pronikajících směrem ven z organizace působí chaoticky a přinejmenším neprofesionálně a v takovém prostředí se pak jen velmi obtížně vytváří efektivní zpětné vazby, čili obousměrná komunikace, která je velmi důležitým aspektem PR.³⁰

Tiskový pracovník by měl mít vytvořeny podmínky pro optimální výkon, které lze shrnout do několika následujících bodů:

- *„informace se musí sbíhat na jednom místě;*
- *na dotazy odpovídá pouze pověřený člověk;*
- *v případě, že se novinář „snaží u nepověřené osoby“, ta ho slušně odkáže na správné místo a mluvčího o obsahu hovoru ihned informuje;*
- *před tiskem se nenecháme zapírat;*
- *na dotazy odpovídáme rychle, ale s rozvahou;*
- *nepokoušíme se dotaz obejít (takzvaně okecat), stručně odpovídáme přímo k věci;*
- *v případě, že jde o závažnější dotaz, informujeme vedení, akcionáře atd.“³¹*

V uspořádání organizace je v ideálním případě vedoucí pracovník PR rovnocenným partnerem vedení. Měl by být podřízen jedinému představiteli, nikoli více osobám. Veškeré rozdílné názory na další postup by se měly vyřešit uvnitř vedení. Organizace musí ve vydat pouze jednu zprávu, neboť teprve jednotu názorů na stejnou věc vycházející z jedné organizace, působí na veřejnost důvěryhodně. Vedoucí pracovník PR by měl dále zabránit záměrnému zkreslování informací, i když by se takto upravené informace či sdělení na první pohled mohly zdát pro organizaci výhodné.³²

V komunikaci s veřejností je přehlednost a stručnost prohlášení tiskového mluvčí jednoznačně nezbytná, protože jen takto jim dá najevo, že mu stojí za to, aby je zásoboval stručnými a dobře uspořádanými sděleními, což jednoznačně novináři ocení. Např. v případě tiskových zpráv správně seřazená fakta do krátkých vět či souvětí tak, aby sdělení neztrácelo smysl, usnadní novináři práci a zároveň zvyšuje možnost jejího

³⁰ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

³¹ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1. s. 39.

³² NĚMEC, Petr. *Public relations: zásady komunikace s veřejností*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.

zveřejnění, neboť tiskové zprávy píše mluvčí zejména v okamžiku, kdy má pocit, že by se mělo o organizaci vědět.³³

V komunikaci s novináři by se měl mluvčí držet určitých zásad, jako např.:

- snažit předat jedno hlavní stanovisko nebo názor a tento názor nezatížit vlastními soudy či dojmy;
- držet se tématu a nelhat, ale ne vždy říkat vše, co ví;
- mluvit vždy za sebe, ostatní zase nechat mluvit o sobě;
- nevyhýbat se emocím, ale kontrolovat je;
- být zdvořilý;
- neodpovídat pouze „ano“ – „ne“, ale uvádět též „co“ a „proč“;
- zbytečně neodhalovat nedostatky a přehnaně nevyzdvihovat klady;
- nevyjadřovat se k nezaručeným zprávám, uvádět pouze fakta;
- „Neurčeno pro veřejnost“ neexistuje!³⁴

V případě policejních mluvčí však zveřejnění konkrétních informací k určitým případům nemusí být žádoucí a vhodné, např. z kriminalisticko-taktického hlediska. Na přímý dotaz novináře k takovému případu policejní mluvčí zpravidla potvrdí, že tato věc či případ je v šetření a obvykle konkrétnější informace neuvádí.

Kvalitní tiskový mluvčí musí při poskytování informací zvážit též spoustu faktorů. Jedním z nejzásadnějších je přizpůsobit obsah svých vyjádření v závislosti na druhu média, které ten či onen novinář zastupuje. Např. článek v časopise obvykle bývá rozsáhlejší než v deníku a k tomuto novinář potřebuje více informací, neboť se může více rozepsat o souvislostech, může jít více do hloubky a má čas i prostor na detaily. Při podávání informací pak mluvčí musí brát v úvahu, jedná-li se o časopis odborný, specializovaný anebo bulvární a tomu také musí přizpůsobit své vyjadřování.³⁵ V případech, kdy se mluvčí neobrací k odborné veřejnosti, nemělo by jeho vyjadřování obsahovat mnoho

---

³³ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

³⁴ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

³⁵ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

odborných výrazů a už vůbec ne slangovou mluvu příznačnou pro některé skupiny společnosti. Je naprosto nežádoucí ohromit odborností tam, kde to není na místě.

Důležitá je též obousměrná komunikace. Mluvčí by měl pozorně sledovat odezvu na jím poskytované informace a měl by umět na tuto odezvu adekvátním způsobem reagovat. Bez takovéto komunikace nemůže mluvčí vědět, co veřejnost v tuto chvíli zajímá. Jednou z mnoha zásad rozhovoru je zásada otevřenosti. Odmítnout odpověď na otázku je vhodnější než problém „okecávat“. Krátké a výstižné odpovědi podstatně snižují riziko zkreslení při redakčních úpravách.

Práce PR je práce pro veřejnost a také s veřejností a každý, kdo se pro tuto práci rozhodne, by měl počítat s tím, že může být též velmi často kritizován.³⁶

Obecně platí, že pro novinářskou obci je svoboda slova nejdůležitější. Na dodržování obecně platných kodexů, kterými jsou žurnalisté vázáni, bdí příslušné profesní svazy. V případech, kdy se v médiích vyskytne tvrzení, se kterým mluvčí nemůže souhlasit anebo je toto tvrzení nepravdivé, měl by se od autora tohoto tvrzení pokusit zjistit, zda šlo jen o nevědomost anebo úmysl.³⁷

Mluvčí by se měl snažit s novináři utvářet a udržovat rovnocenný partnerský vztah. V ideálním případě je to takový vztah a taková spolupráce, kdy novinář ví, že informace, které mu mluvčí poskytne, jsou vždy korektní a z tohoto důvodu je nemusí dále ověřovat. Mluvčí by měl mít okruh novinářů, kteří se zajímají o problematiku firmy nebo organizace, kterou zastupuje, víc než je obvyklé a těm by měl také sdělovat i detailnější informace o činnosti firmy než ostatním médiím. S těmito novináři by se měl mluvčí také pravidelně setkávat a samozřejmě by mohlo být i vzájemná výměna telefonických kontaktů s ujištěním, že si mohou v případě potřeby zavolat i pozdě v noci.³⁸

2.2 Pracovní den policejního mluvčí

Pracovní den policejního mluvčí začíná pročitáním svodky denních událostí, denního tisku, poradou s vedením, přípravou tiskových zpráv, dále prochází internetovou poštu a odpovídá na dotazy občanů a novinářů. Kromě toho také několikrát denně kontaktuje

---

³⁶ NĚMEC, Petr. Public relations: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.

³⁷ NĚMEC, Petr. Public relations: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.

³⁸ BAJČAN, Roman. Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

operační středisko a získává zde informace o spáchaných trestných činech a dalších událostech dotýkajících se jeho práce, neboť musí mít přehled o aktuální situaci ve svém regionu.

U některých případů je ve svodce denních událostí uvedena poznámka „Nezveřejňovat“. To jsou právě ty případy, u nichž z kriminalisticko-taktického hlediska není zveřejnění vhodné. Policejní mluvčí se k těmto případům vyjadřuje, jen pokud je na ně žurnalisty dotázán přímo, přičemž zpravidla pouze potvrdí, že tato věc je v šetření a obvykle konkrétnější informace neuvádí.

U ostatních událostí zváží jejich zpravodajskou přitažlivost pro média a vybrané připraví pro zveřejnění, tzn., že odstraní osobní údaje zúčastněných osob tak, aby nepoškodil jejich práva a zájmy chráněné zákony, a další podrobnosti, jejichž zveřejnění by nebylo vhodné, jako je např. národnost pachatelů, neboť zveřejněním takové informace by mohlo zbytečně dojít k vyvolání negativních reakcí národnostního či rasového charakteru. Přitom postupuje podle vlastního uvážení a citu, a zároveň s osobou, která případ vyšetřuje, spolupracuje a konzultuje s ní další postup při zveřejňování informací, kdy je nutné předem zvážit množství a druh zveřejněných informací. Dopředu neuvážené zveřejnění informací k případu či jeho detailů, by totiž mohlo vést k maření vyšetřování a jeho řádnému objasnění.

K vybraným případům či událostem pak napíše tiskovou zprávu a připraví fotogalerii a takto upravené případy vloží na webové stránky policie, kde k nim má přístup jak veřejnost, tak i všechna média, tzn. média rozhlasová, televizní i tištěná.³⁹

Jednou z mnoha pracovních činností policejních mluvčí je také publicistická práce, kterou se rozumí pravidelné přispívání jak do periodického tisku, tak do rozhlasu a televize, přičemž dohlíží na konečnou podobu tiskových materiálů, které jdou na veřejnost. Vytváří též zdrojové texty, které z webového serveru generuje na webové stránky, wap, teletext, SMS, digitální televizi a do dopravního vysílání. Zpracovává pátrací relace a podílí se i na tvorbě zvukových příspěvků internetového rádia a vybírá příspěvky pro teletext.

Policejní mluvčí se zabývá též prevencí a to nejen účastí na různých akcích, besedách, přednáškách, preventivních projektech, ale i na prezentačních akcích policie a na tvorbě různých projektů preventivního charakteru. Dalšími aktivitou policejních mluvčí

---

³⁹ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

je organizování tiskových konferencí a to zejména v případech, kdy se vyskytne nějaká závažná událost, o níž je potřeba veřejnost informovat či zaujmout stanovisko, které sice nemusí být konečné, ale musí charakterizovat zásadní postoj ministra vnitra nebo ministerstva, policejního prezidenta, popřípadě v hlavním městě Praze, ředitele Správy hl. m. Prahy k problému.

Neméně důležitou aktivitou je též monitoring médií, kterým mluvčí získává přehled např. o tom, jak se o policii píše, popř. získává tak komentáře zástupců novinářské obce či veřejnosti k jednotlivým právě probíhajícím kauzám, vytváří výtahy a hodnocení mediálních ohlasů a reaguje na nesprávné údaje a fakta.

Náročná a vysoce odpovědná práce policejních mluvčí vyžaduje dobrou a pečlivou přípravu a také zkušenost, a to jak teoretickou, tak i praktickou, např. v komunikativních a organizačních dovednostech. Nutná je znalost trestního práva, zákona o přestupcích, občanského zákoníku, zákona o utajovaných skutečnostech, o svobodném přístupu k informacím a mnoha dalších, musí být podrobně seznámen s úkoly, organizací a řízením Policie ČR, musí znát i náplň činnosti jednotlivých služeb, interní akty řízení a v neposlední řadě musí též zvládat základy rétoriky, základy psychologie, sociologie a dalších společenských věd, jejichž znalost a umění je použit, je v jeho profesi žádoucí.⁴⁰ Mluvčí se účastní mnoha kurzů a seminářů, jejichž cílem je vylepšení schopnosti zvládnout obvyklé i nestandardní situace, do kterých se mohou „dostat“ v kontaktu s médii. V těchto kurzech se např. zdokonalují ve zvládnání zátěžových situací, s technikami zvládnání stresu, nacvičují modelové situace před kamerou a modelové situace při tiskových konferencích.

2.3 Krizová komunikace a její zásady

Krise nastává v případě, kdy se nepříjemnou informací dozví široká veřejnost a ta se o ní dozví ze sdělovacích prostředků. Z podstaty této logiky zákonitě vyplývá, že za krizi je pak odpovědný novinář a médium, které o ní informovalo a ne neloajlní zaměstnanec, který vynesl „ven“ informace. Nespokojený zaměstnanec se najde v každé firmě či organizaci a žádný zaměstnavatel nedokáže vytvořit takové pracovní a sociální podmínky, aby nemohlo dojít k úniku informací, o kterých by veřejnost vědět nemusela. Krizové momenty často vznikají právě z pohnutek, kterými jsou např. nespokojenost, zloba

---

⁴⁰ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

nebo závist. Neschopnost rychlé reakce při řešení krizových situací, je největším problémem mnoha firem a organizací. Problematická situace nesmí být řešena v řádech několika dní, ale měla by být vyřešena tak rychle, jak je to jen možné, nejlépe v řádech hodin. Krizovým momentům nelze vždy včas předejít či zabránit, ale efektivním řešením lze zabránit celé řadě nepříjemností, snížit ztráty a zkrátit dobu krize na minimum.⁴¹

„Při zvážení všech faktorů předcházení a řešení krizových situací je nutné též připustit, že vedení hospodářských organizací má často tendenci považovat málem každý problém za katastrofu. Problém a krize mají však jedno společné - řeší se o to snadněji, oč rychleji se podaří izolovat původní příčiny a vypořádat se s nimi.“⁴²

Krize většinou přichází rychle a neočekávaně. Okamžitá reakce je pro efektivní řešení krizové situace nejdůležitější. Firma by tedy měla mít vypracovanu koncepci na zvládnutí krizových situací. V těchto situacích je důležitý kvalitní mluvčí, který by měl reagovat zvýšeným monitorováním sdělovacích prostředků, měl by vypracovat modelové tiskové informace, měl by být součástí krizového týmu a měl by mít operativní přístup k vrcholovým představitelům firmy. Samozřejmostí je také předávání informací, které musí probíhat v reálném čase. Fungující interní komunikace je také nutným předpokladem včasné reakce. Krizový tým by pak měl už jen při náznacích počínajících problémů operativně zasednout, vyhodnotit vzniklou situaci, vypracovat doporučení jak ji vyřešit a pověřit konkrétní osobu či osoby řešením nastalé situace, např. okamžitým vydáním tiskové zprávy, uspořádáním tiskové konference anebo také přehodnocením sponzoringu, stažením reklamní kampaně apod.⁴³

Veřejnost si utváří stanovisko k události samotné zhruba v prvních třech až čtyřech hodinách. Aby mluvčí mohl včas a přiměřeně nastalé situaci reagovat, by měl mít vypracován plán vyrozumění médií. Jednotlivá média si konkurují. Mluvčí by měl v nastalé situaci od počátku zapojit více médií, neboť tím pravděpodobně předejde vyhocení situace, která by mohla nastat v případě, že informace poskytne jen jednomu

---

⁴¹ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

⁴² SVOBODA, Václav. *Public relations moderně a účinně: budování důvěry a efektivních vztahů s veřejností, image, reputace a identita organizace, média a PR, efektivní formy a prostředky PR, úspěšné strategie a taktiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 240 s. ISBN 80-247-0564-8. s. 77.

⁴³ BAJČAN, Roman. *Techniky public relations, aneb, Jak pracovat s médii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2003, 147 s. ISBN 80-726-1096-1.

novináři. V těchto situacích musí mluvčí s médii komunikovat, protože čím víc toho veřejnost o nastalé situaci ví, tím méně je pro ni záhadnější a hrozivější.

PR pracovníci samozřejmě vystupují v zájmu organizace, kterou zastupují. Snahu médií o získání informací nelze interpretovat jako jejich snahu destabilizovat organizaci. Média je nutno i v krizových situacích považovat za partnera PR.⁴⁴

---

⁴⁴ NĚMEC, Petr. Public relations: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.

3 ODDĚLENÍ TISKU A PREVENCE KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Pád komunistického režimu dal vzniknout celospolečenským diskusím jak posunout vnímání občanů k pochopení toho, že policie již není pouze represivním nástrojem mocenských struktur, ale že demokratická policie je zde pro ně, že se jí nemusí obávat, že je bude chránit a pomáhat jim v nesnázích. Počátkem devadesátých let, kdy se ze Sboru národní bezpečnosti transformovala Policie ČR, začaly vznikat snahy o změnu image policie. Tuto změnu měla nastartovat zejména změna přístupu policistů k občanům, tedy zejména k těm občanům, kteří se z nějakého důvodu ocitli v nesnázích.

Jako první do styku s oběťmi protiprávního jednání přicházejí obvykle policisté a právě na nich záleží, jak budou tito lidé vnímat průběh dalšího řízení a jak se budou cítit. Občané by se i v této situaci měli cítit jako lidé, zachovávající si svou důstojnost a víru ve spravedlnost. Těmto občanům – obětem protiprávního jednání, by se mělo ze strany policie dostat pocitu sounáležitosti v jejich neobvyklé situaci a samozřejmě také dobrého zacházení. Jednou z mnoha základních lidských potřeb je pocit bezpečí a právě policisté mohou svým jednáním, zájmem, ochotou a pochopením, tento pocit v pozitivním slova smyslu ovlivnit.

Základními formami, kterými policie plní své poslání dané normativními právními akty, jsou represe a prevence. Ve vyspělých demokratických zemích je již dlouhodobě preferována prevence před represí, neboť represe nijak neovlivňuje příčiny, podmínky a následky výskytu nežádoucích sociálně-patologických jevů. Zavedením a aplikací preventivních programů je sledována snaha o systémové řešení těchto souvislostí a o jejich cílevědomé odstraňování. Prevence vyžaduje poměrně vysoké investice a jejich návratnost obvykle není okamžitá, avšak byť jen z ekonomického hlediska je pro společnost výhodnější než finančně vysoce náročná represe.⁴⁵

Policie ČR, vědoma si potřeby preventivně a výchovně působit na co největší možné množství obyvatel, se snaží zapojit do různých preventivních programů. Přitom spolupracuje s orgány místních samospráv a také s nestátními organizacemi, které

---

⁴⁵ FEJFAR Z. Role policejních mluvčích při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

se zabývají preventivní činností. V rámci spolupráce s veřejností zavedla také Policie ČR ve vyspělých demokratických zemích mnohokrát vyzkoušený a úspěšně obhájený model Community policing, což je model, kdy by represe v policejní činnosti měla být vyvážena preventivními aktivitami. Smyslem programu je, aby policisté chápali své poslání při kontrole kriminality nejen ve smyslu represe, ale také na úseku prevence kriminality, a aby policie plnila své úkoly ve spolupráci se samosprávou komunity a občanskými sdruženími podle aktuálních potřeb. V podstatě jde o renesanci zásady územní odpovědnosti jednotlivých pořádkových policistů, u kterých se předpokládá a také vyžaduje místní a osobní znalost. Účelem je snaha o postupné odstranění nedůvěry řádných občanů v policii a zvýšení jejich pocitu bezpečí.

Významný krok učinil ku prospěchu policejní prevence ministr vnitra v roce 1998, když svým pokynem zřídil metodickou radu pro preventivně informační skupiny Policie České republiky. Úkolem této rady bylo zejména vypracovat zásady činnosti policejních preventivně informačních skupin. Tyto zásady byly vydány jako interní akt řízení Policejního prezidia ČR č. 41/1999 a staly se základním východiskem pro práci policie při předcházení kriminalitě a poskytování informací veřejnosti o možných způsobech ochrany osob a majetku. Pokyn ukládal preventivně informačním skupinám povinnost zohledňovat při své činnosti veškeré aspekty ovlivňující bezpečnost občanů a odhalovat příčiny a reagovat na okolnosti, které vytvářely bariéry mezi veřejností a policií. Dále byla tímto pokynem uložena povinnost pracovníků skupin zohledňovat potřeby jednotlivých služeb policie a zohledňovat také aktuální bezpečnostní situaci v daném regionu.⁴⁶

V roce 1995 jako první zahájila svou činnost první preventivně informační skupina v rámci plzeňského ředitelství Policie ČR. Vznik této skupiny byl reakcí na požadavky občanů, státních orgánů, institucí a dalších subjektů, které svými aktivitami donutily policii hledat nové formy práce a možnosti kontaktů s veřejností. Aktuální potřebou bylo rozvíjet a realizovat nové nápady a projekty a jediný člověk zařazený na pozici tiskového mluvčí nemohl zaručit nepřetržitost a odpovídající kvalitu těchto činností. Jedním z nejsilnějších a nejaktivnějších partnerů této skupiny se stala soukromá rozhlasová stanice, která kromě dopravního vysílání vysílala např. také pořady o nehodovosti, informace a pátrání, pozvánky pro veřejnost na policejní akce atd. Dalším dobrým počinem této skupiny byly

---

⁴⁶ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

různé aktivity v terénu, např. „Dny dětí“, evidence jízdních kol apod., a také rozmístění „schránek důvěry“, které jsou dodnes zavedeny ve většině měst České republiky.

Na základě pozitivních zkušeností s plzeňskou preventivně informační skupinou začaly vznikat preventivně informační skupiny Policie ČR, později preventivně informační oddělení Policie ČR na okresních a městských ředitelstvích, na správách krajů, na oblastních ředitelstvích cizinecké a pohraniční policie a v neposlední řadě také na Policejním prezidiu.⁴⁷

Rozkazem č. 70/2014 ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 17. června 2014, kterým byl vydán dodatek č. 2 k organizačnímu řádu Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, bylo v hl. m. Praze preventivně informační oddělení změněno na oddělení tisku a prevence.⁴⁸

3.1 Obsah činnosti a charakteristika OTP

„Oddělení tisku a prevence v hl. m. Praze odpovídá za koordinaci a metodické vedení preventivní činnosti a mediální komunikace v rámci krajského ředitelství, poskytování informací veřejnosti prostřednictvím sdělovacích prostředků v rámci působnosti krajského ředitelství, koncepční, metodickou a koordinační činnost při plnění úkolů v oblasti svobodného přístupu k informacím, koordinaci a metodické vedení prezentační činnosti, plnění úkolů při rozvoji internetových stránek policie, jejich administraci a metodické vedení redaktorské činnosti a to vše v rámci krajského ředitelství a plnění úkolů vyplývajících z koncepce interní komunikace policie.“⁴⁹

Pracovní náplň OTP je možné rozdělit zhruba do pěti oblastí. Spolupráce médií se týká pouze první oblast, proto se ostatními zájmovými oblastmi činnosti OTP budu zabývat pouze okrajově. Komunikace policie s médií je tedy jednou z mnoha oblastí, kterou se toto oddělení zabývá. Je to též nejvíce viditelná část práce policistů zařazených v OTP. Další činnosti s ní více či méně úzce souvisí, včetně faktu, že tyto vesměs preventivní aktivity prezentuje veřejnosti.

⁴⁷ Oddělení tisku a prevence – Policie České republiky. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/oddeleni-tisku-a-prevence.aspx>. Staženo dne 20.10.2014.

⁴⁸ Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy č. 70/2014, kterým se vydává dodatek č. 2 k organizačnímu řádu Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

⁴⁹ Oddělení tisku a prevence – Policie České republiky. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/oddeleni-tisku-a-prevence.aspx>. Staženo dne 20.10.2014.

Jde tedy o:

a) oblast styku s veřejností a médii:

- * kontakt se sdělovacími prostředky a styk s veřejností,*
- * podíl na přípravě a realizaci projektů prevence kriminality,*
- * zabezpečení informačního servisu pro sdělovací prostředky,*
- * zajišťování pátrání po osobách a věcech cestou sdělovacích prostředků a mimořádných vysílacích relací,*
- * zajišťování policejního vysílání v regionálních rádiích nebo v informačním kanálu kabelové televize,*
- * organizování a provádění tiskových konferencí,*
- * činnost v oblasti sociální prevence - besedy, přednášky a soutěže pro občany (zejména děti a mládež, seniory, ženy),*
- * terénní akce pro veřejnost (dny dětí, ukázky z práce policie, dopravní hřiště),*
- * podíl na provozu občanských radiostanic,*
- * zprostředkování tísňového volání pro hluchoněmé občany (pomocí telefaxu),*
- * policejní schránky důvěry (zajištění nepřetržitého písemného styku s policií, možnost anonymního odevzdání nalezených dokladů apod.),*

b) analytická a signalizační činnost, jako např.: mapy nápadu trestné činnosti, zpracovávání interních hodnocení vývoje kriminality, vnitřní informační servis a monitoring zpráv sdělovacích prostředků pro potřeby vedení policejního ředitelství apod.,

c) poradenská, informační a propagační činnost směrem k veřejnosti, např.: informace o vydávání dokladů, rady pro oběti trestných činů, apod.,

d) v oblasti situační prevence, např.: informace o možnostech ochrany objektů, informace o možnostech individuální ochrany, pořádání odborných výstav a seminářů,

e) v oblasti spolupráce s představiteli státní správy a samosprávy v dané lokalitě.⁵⁰

---

⁵⁰ Musil, Jan. Kriminalistika. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2001, xx, 512 s. ISBN 80-717-9362-0. s. 379.

V zájmu samotné policie je, aby občany byla stále vnímána jako služba veřejnosti. Jen tak bude možné zlepšit vzájemnou komunikaci mezi policií, občany a dalšími subjekty.

Pracovníci na úseku prevence a informatiky vycházejí z potřeb jednotlivých služeb policie a z celkové bezpečnostní situace příslušného regionu. Jejich činnost je převážně dokumentační, informační a prezentační. Cílem uvedených opatření je zlepšení informovanosti veřejnosti především prostřednictvím sdělovacích prostředků a následné prohloubení spolupráce policie s veřejností, což je základním předpokladem úspěšnosti práce policie v boji proti kriminalitě. Je však skutečností, že rozsah, metody a formy této spolupráce značně závisejí na specifických podmínkách vyšetřování a na ochotě občanů ke spolupráci.⁵¹

---

⁵¹ FEJFAR Z. Role policejních mluvčí při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.

4 MOŽNOSTI UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA V ODDĚLENÍ TISKU A PREVENCE POLICIE ČR

V Policii ČR existují pro profesi sociálního pedagoga široké možnosti uplatnění, Oddělení tisku a prevence v hlavním městě Praze a Preventivně informační oddělení Krajských ředitelství a Územních odborů Policie ČR, nevyjímaje.

4.1 Výchovné působení sociální pedagogiky

Sociální pedagogika je aplikované odvětví pedagogiky, které lze definovat např. jako „disciplínu pedagogiky zabývající se širokým okruhem problémů spjatých s výchovným působením na rizikové a sociálně znevýhodněné skupiny mládeže a dospělých. Mezi tyto problémy patří zejména poruchy rodiny a rodičovství, náhradní rodinná výchova, delikvence a agresivita mládeže, dětská prostituce a pornografie, dodržování práv dítěte, resocializace a reedukace trestaných osob a další.“⁵² Slovník sociální práce vymezuje sociální pedagogiku jako „odbornou disciplínu, která se zabývá rozpoznáním sociálních činitelů ohrožujících vývoj člověka a uplatňováním postupů, jež vyvažují jejich nepříznivé působení. Zaměřuje se jak na ovlivňování ohroženého dítěte, tak na ovlivňování prostředí, ve kterém se ohrožená osoba pohybuje.“⁵³

Uvedenými definicemi je vyjádřeno výchovné působení sociální pedagogiky na člověka, zejména na děti a mladistvé, přičemž první definicí je zdůrazněno výchovné působení pedagogických pracovníků při nápravě nedostatků, kdežto druhá více zdůrazňuje preventivní působení spočívající ve vyhledávání sociálních činitelů ohrožujících úspěšnou socializaci jedince.⁵⁴

4.2 Policista - sociální pedagog

Preventivní programy a preventivně informační kampaně jsou jedním z právě zmíněných postupů vyvažujících nepříznivé působení sociálních činitelů ohrožujících vývoj člověka.

⁵² PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. Pedagogický slovník. 4. aktualiz. Vyd. Praha: Portál, 2008, 322 s. ISBN 978-807-3674-168. s. 217.

⁵³ MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Vyd. 2., přeprac. Praha: Portál, 2008, 271 s. ISBN 978-80-7367-368-0. s. 198.

⁵⁴ JEŽÍK J. Uplatnění sociálního pedagoga u kriminální policie. Praha: 2011, Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Mgr. Štefan Chudý, Ph.D.

Podstatou preventivních programů je spolupráce orgánů státní správy, samosprávy, policie a nevládních organizací. Součástí naprosté většiny těchto programů jsou přednášky a besedy s příslušníky Policie ČR, zejména s policisty zařazených v oddělení tisku a prevence a preventivně informačních odděleních, kteří tak mají důležitou roli nejen při informování veřejnosti, ale také v komunikaci s institucemi samosprávy a občany. Díky těmto přednáškám a besedám může tak sama policie přímo výchovně působit na cílovou sociální skupinu v různých oblastech, přičemž nejčastější cílovou skupinou jsou právě děti a mladiství. Největší možnost uplatnění profese sociálního pedagoga v policejním sboru spatřuji v oblasti kriminální prevence. Právě v této oblasti může využít a prakticky aplikovat znalosti a dovednosti získané např. studiem předmětů sociální pedagogika, sociální psychologie, sociální patologie, sociální komunikace a mnoha dalších.

Preventivní projekty a v současné době probíhající páteční projekt prevence kriminality „Policie pro každého“, který je, na rozdíl od dosavadních projektů Policie ČR akreditován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nevyjímaje, obsahují množství preventivních aktivit v oblastech rizikového chování zejména ve školských zařízeních, které kladou důraz na odbornost realizátorů věnující se daným problematikám. Aby byl realizátor schopen dané téma prakticky aplikovat, musí být nositelem odpovídající odbornosti. To znamená, že mimo odborné způsobilosti musí mít i patřičné kompetence v dané oblasti rizikového chování. Realizátoři, jimiž jsou kromě pedagogických pracovníků též policisté Oddělení tisku a prevence a Preventivně informačních oddělení, by tedy měli splňovat nejen odborné, ale i kvalifikační předpoklady pro danou problematiku, které studium oboru sociální pedagogika zaručuje.⁵⁵

Vystudování oboru sociální pedagogika považuji z uvedených důvodů za jeden z velmi vhodných kvalifikačních předpokladů pro zařazení policistů do Oddělení tisku a prevence a Preventivně informačních oddělení Policie ČR.

---

⁵⁵ CHALUPOVÁ, Kateřina. Základy prevence kriminality pro pedagogické pracovníky. Vyd. 1. Editor Michaela Štefunková, Jaroslav Šejvl. Praha: Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve vydavatelství Togga, 2012, 105 s. ISBN 978-80-87258-96-5.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

5.1 Metody, cíle výzkumného šetření a stanovení hypotéz

Výzkumné šetření bylo provedeno metodou dotazníkového šetření. Tuto kvantitativní metodu sběru dat výzkumného šetření jsem zvolil pro menší organizační a časovou náročnost s možností oslovení většího počtu respondentů. Tímto byly získány kvantitativní údaje a následně byla provedena obsahová analýza, na základě které mohly být stanovené hypotézy potvrzeny či vyvráceny.⁵⁶

Při provedeném výzkumném šetření byly použity tyto metody:

- nestandardizovaný dotazník pro policisty základních útvarů policie (MOP),
- nestandardizovaný dotazník pro policisty Služby kriminální policie a vyšetřování,
- analýza získaných dat.

Po vypracování dotazníků byla provedena tzv. „pilotáž“, ve které byla ověřena srozumitelnost položených otázek v dotazníku. Respondenti vyplnili předložené dotazníky a po ověření srozumitelnosti otázek, byl dotazník předložen k připomínkám vrchnímu komisaři Obvodního ředitelství policie Praha III. Dotazníky vyplněné při pilotáži nebyly zahrnuty do výsledků dotazníkového šetření.

Anonymní dotazník se skládal ze čtrnácti otázek, rozdělených do tří částí. V první části byli respondenti seznámeni s účelem vzniku dotazníku, byla jim zaručena anonymita a dále jim byl vysvětlen postup při vyplňování.

Ve druhé části dotazníku byly obsaženy položky identifikující charakteristiky demografické a faktografické – pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, délka praxe u Policie ČR a místo služebního zařazení, a pak následovaly otázky ke zkoumané problematice.

Ve třetí části dotazníku bylo respondentům poděkováno za objektivní zpracování.

---

⁵⁶ RADVAN, Eduard a Michal VAVŘÍK.: Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách. Brno: Institut mezioborových studií, 2009, 57 s.

Dotazníků bylo distribuováno 152, přičemž vyplněných se vrátilo 105. Návratnost lze tedy vyčíslit na 69 %. Distribuce dotazníků probíhala po projednání a se souhlasem nadřízených na jednotlivých útvarech Policie ČR.

Cílem výzkumné části bakalářské práce bylo zkoumání, zda policie sama věnuje dostatečnou pozornost přípravě policistů na případnou komunikaci s novináři a zda je policistům dostatečně prezentován skutečný význam činnosti policejních mluvčí a jak policisté sami vnímají činnost kolegů zařazených v Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.

Pro splnění vytyčených cílů jsem stanovil následující hypotézy:

Hypotéza č. 1: Všichni policisté jsou v rámci základní odborné přípravy proškoleni a seznámeni se základními pravidly komunikace s novináři.

Hypotéza č. 2: Nadpoloviční většina dotázaných policistů se domnívá, že zástupci médií v zájmu zvýšení nákladu tisku či sledovanosti, zveřejňují mnohdy neověřené a fakty nepodložené informace s cílem zaujmout veřejnost.

Hypotéza č. 3: Nadpoloviční většina dotázaných policistů pokládá roli policejních mluvčí za nezbytnou při sebeprezentaci policejních činností a prohlubování důvěry mezi policií a občany.

Výzkumné otázky:

- 1) Pohlaví respondentů.
- 2) Věk respondentů.
- 3) Nejvyšší dosažené vzdělání.
- 4) Délka praxe u Policie ČR.
- 5) Útvar, na kterém jste zařazen/a.
- 6) Byl/a jste v rámci ZOP anebo později, v průběhu policejní praxe, seznámen/a či proškolen/a se základními pravidly komunikace s novináři?
- 7) Myslíte si, že by pro Vás takovéto školení mělo přínos?
- 8) Uměl/a byste správně odpovědět na otázku novináře na místě mimořádné události?
- 9) Spatřujete v činnosti novinářů (předávání informací veřejnosti) přínos pro práci policie?
- 10) Domníváte se, že novináři úmyslně zkreslují informace podávané veřejnosti (věty vytržené z kontextu, snaha skandalizovat práci policie, apod.)?

11) Víte, jak vypadá průkaz novináře?

12) Souhlasíte s tvrzením, že policejní mluvčí svými aktivitami a výstupy v médiích pozitivně ovlivňují důvěru veřejnosti v Policii ČR a její image?

5.2 Výběr respondentů

K potřebnému získání podkladů vycházejících z vypracovaných dotazníků byli osloveni policisté služebně zařazení na základních útvarech policie a to především na Místních odděleních policie a na základních útvarech Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, Krajského ředitelství hl. m. Prahy, Obvodního ředitelství Praha III. Dotazníky byly distribuovány cestou služebních funkcionářů daných oddělení.

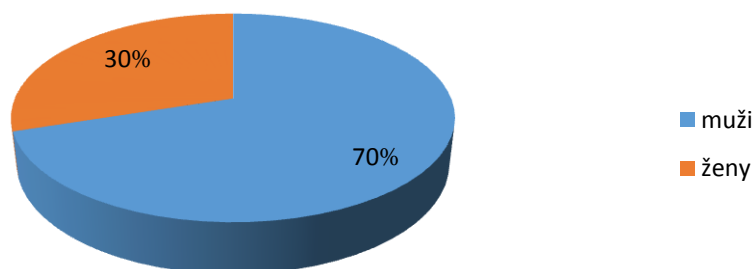
5.3 Vlastní výzkum a prezentace výsledků

Otázka č. 1: Pohlaví respondentů.

Na dotazníkovém výzkumu se podílelo celkem 105 respondentů z toho 74 mužů (70 %) a 31 žen (30 %).

Graf č. 1

Pohlaví respondentů

Otázka č. 2: Věk respondentů.

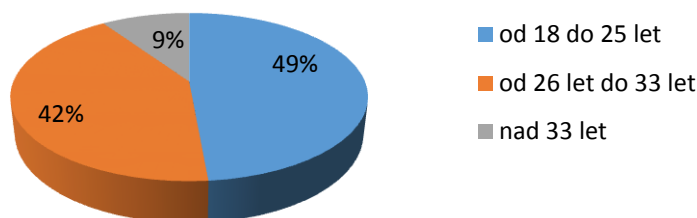
K věku respondentů bylo zjištěno, že nejpočetnější skupinou respondentů byla skupina ve věku od 18 do 25 let a to celkem 51 respondentů z celkového počtu 105 (49 %). Z toho bylo 31 mužů (60 %) a 20 žen (40 %). Druhou v řadě nejpočetnější skupinou byla skupina 44 respondentů ve věku od 26 let do 33 let (42 %). Z tohoto počtu bylo 36 mužů (81 %)

a 8 žen (19 %). Nejméně zastoupená skupina byla tvořena 10 respondenty (9 %) ve věku od 34 let, která byla tvořena z 8 muži (80 %) a 2 ženami (20 %).

Graf č. 2

Věk respondentů

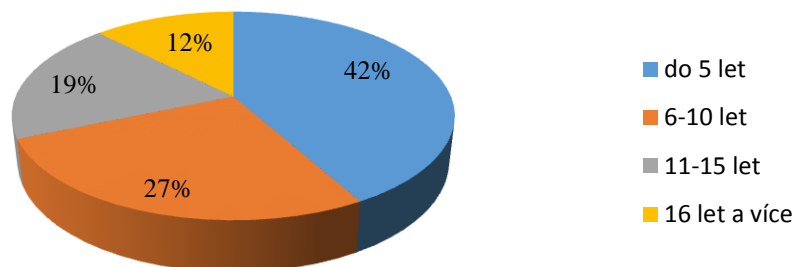

Otázka č. 3: Délka praxe u Policie ČR.

V rámci výzkumného šetření bylo zjištěno, že 44 respondentů (42 %) vykonávalo policejní praxi v době do 5 let, 28 respondentů (27 %) v době od 6 do 10 let, 20 respondentů (19 %) v době od 11 do 15 let a délka policejní praxe 13 respondentů (12 %) byla delší 16 let.

Graf č. 3

Délka praxe u Policie ČR

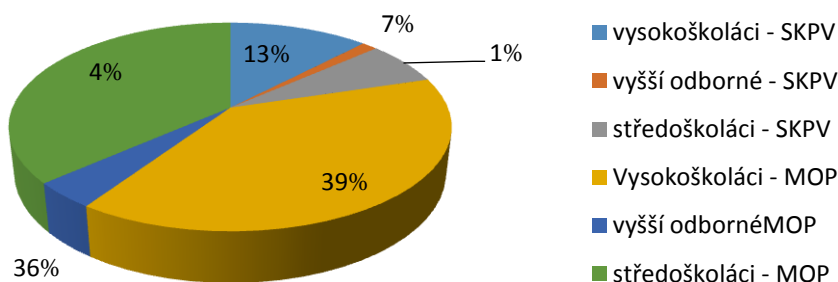
Otázka č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání a otázka č. 5: Útvar, na kterém jste zařazen.

Z celkového počtu respondentů mužského pohlaví, bylo 28 vysokoškolsky vzdělaných (37,8 %), 10 respondentů uvedlo vyšší odborné vzdělání (13,6%) a 36 respondentů bylo středoškolsky vzdělaných (48,6 %).

Z výše uvedeného počtu sloužilo u SKPV 9 vysokoškolsky vzdělaných respondentů (13 %), 1 respondent s vyšším odborným vzděláním (1%) a 5 respondentů se středoškolským vzděláním (7%). Na místních odděleních policie bylo služebně zařazeno 29 vysokoškolsky vzdělaných respondentů (39%), 3 respondenti s vyšším odborným vzděláním (4%) a 27 středoškolsky vzdělaných respondentů (36 %).

Graf č. 4

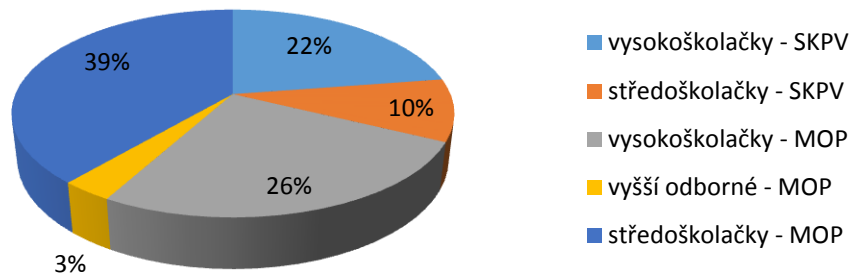
Muži - vzdělání a služební zařazení

Z celkového počtu respondentů ženského pohlaví bylo 15 vysokoškolsky vzdělaných (22 %), 1 respondentka uvedla vyšší odborné vzdělání (3%) a 15 respondentek bylo středoškolsky vzdělaných (49 %). Z celkového počtu bylo na útvarcích SKPV služebně zařazeno 7 respondentek vzdělaných vysokoškolsky (22 %) a 3 středoškolsky (10 %). Na místních odděleních bylo služebně zařazeno 8 vysokoškolsky vzdělaných respondentek (26 %), 1 s vyšším odborným vzděláním (3%) a 12 se středoškolským vzděláním (39 %).

Graf č. 5

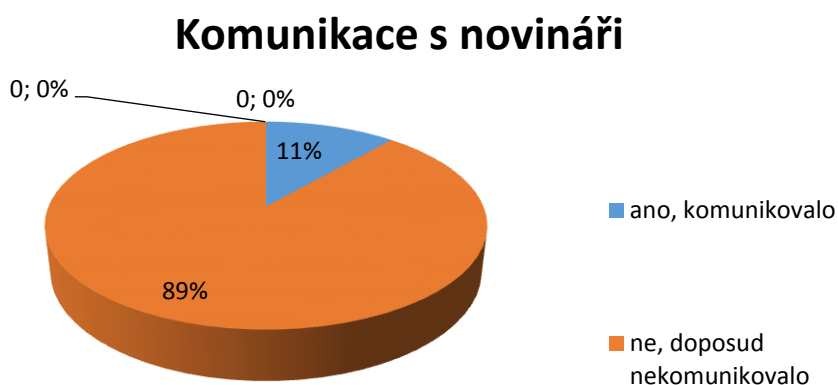
Ženy - vzdělání a služební zařazení

Otázka č. 6: Už jste ve své dosavadní policejní praxi komunikoval/a s novinářem?

Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že z celkového počtu 105 respondentů jich ve své dosavadní policejní praxi s novináři komunikovalo pouze 12 (11%). Procentuální vyjádření kladných odpovědí se může zdát poměrně bezvýznamné, vezme-li však v úvahu, že v policejním sboru v současné době slouží přibližně 39 000 policistů, mohlo s novináři komunikovat 4290 policistů.

Graf č. 6

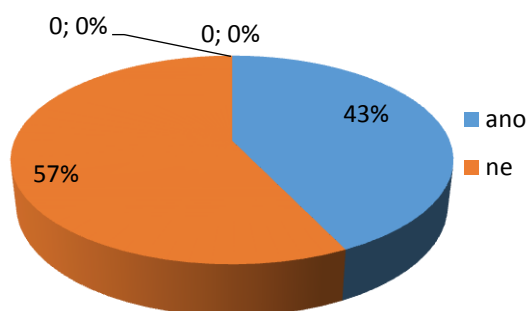

Otázka č. 7: Byl/a jste v rámci ZOP anebo později, v průběhu policejní praxe, seznámen/a či proškolen/a se základními pravidly komunikace s novináři?

Vyhodnocením získaných odpovědí bylo zjištěno, že 43% respondentů (45 z celkového počtu 105) bylo s těmito pravidly seznámeno. Všichni respondenti, kteří na tuto otázku odpověděli kladně, slouží u policie déle než 5 let.

Graf č. 7

Pravidla komunikace s novináři

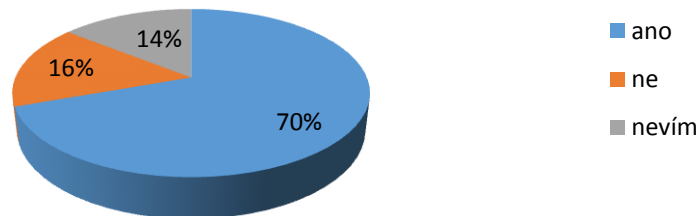

Otázka č. 8: Myslíte si, že by pro Vás takovéto školení mělo přínos?

Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že 73 respondentů (70% z celkového počtu 105) považuje takový druh školení za přínosný. Respondentů, kteří byli přesvědčeni, že takový druh školení pro ně nemá význam, bylo 17 (16%) a 15 respondentů (14%) na tuto otázku nedokázalo odpovědět. Všichni respondenti, kteří odpověděli na položenou otázku záporně, během své policejní praxe ještě nekomunikovali s novinářem (17 respondentů z počtu 93).

Graf č. 8

Přínos školení

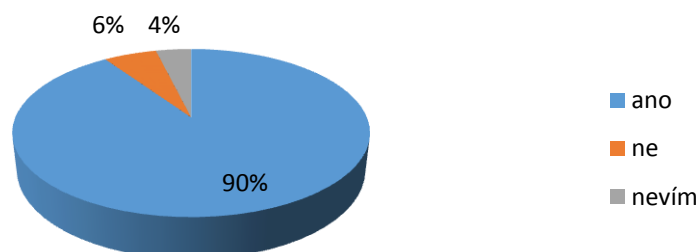

Otázka č. 9: Uměl/a byste správně odpovědět na otázku novináře na místě mimořádné události?

Vyhodnocením získaných odpovědí na bylo zjištěno, že 90% (95 z celkového počtu 105) respondentů bylo přesvědčeno o tom, že jsou schopni správným způsobem odpovědět na otázky položené novinářem na místě mimořádné události. Respondentů, kteří by neuměli správným způsobem odpovědět, bylo 6% (6 respondentů). Odpovědět na tuto otázku nedokázali 4 (4%) respondenti.

Graf č. 9

Zásady komunikace s novináři při mimořádných událostech

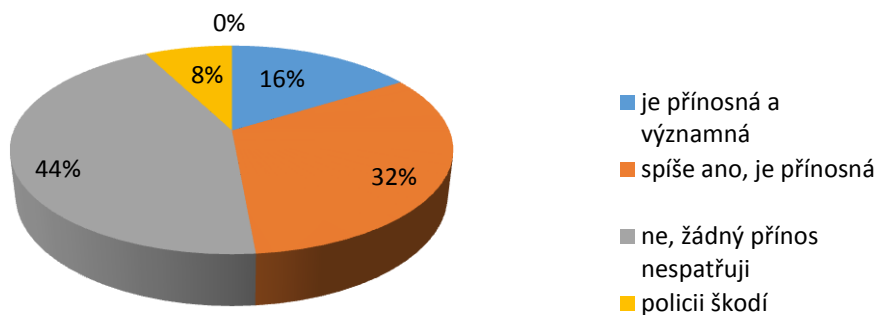

Otázka č. 10: Spatřujete v činnosti novinářů (předávání informací veřejnosti) přínos pro práci policie?

Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že pouze 17 respondentů (16%) považuje novinářskou práci ve vztahu k policejním činnostem za přínosnou a významnou a 34 (32%) respondentů ji považuje spíše za přínosnou. Avšak 46 (44%) respondentů v činnostech novinářů nespátřují žádný přínos a 8 (8%) respondentů ji považuje dokonce za škodlivou.

Graf č. 10

Přínos novinářské práce pro policii

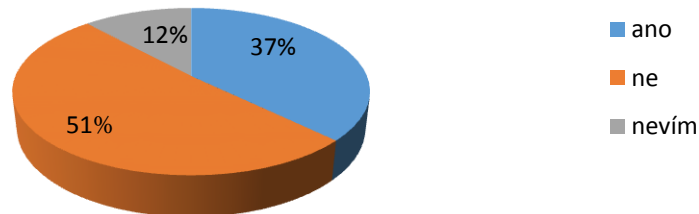

Otázka č. 11: Domníváte se, že novináři úmyslně zkreslují informace podávané veřejnosti (věty vytržené z kontextu, apod.)?

Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že 38 (37%) respondentů bylo přesvědčeno o tom, že novináři úmyslně zkreslují informace podávané veřejnosti. Nemyslelo si to 52 (51%) respondentů a 15 (12%) respondentů nedokázalo na tuto otázku odpovědět.

Graf č. 11

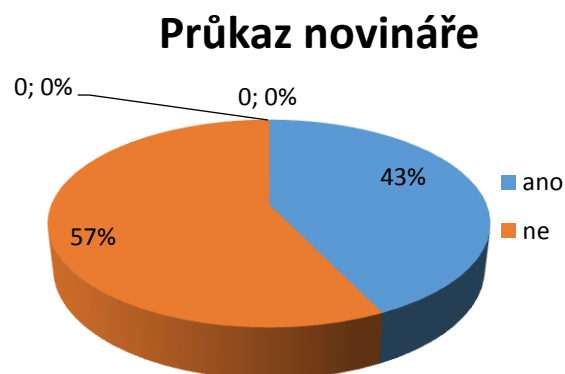
Novináři úmyslně zkreslují informace

Otázka č. 12: Víte, jak vypadá průkaz novináře?

Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že pouze 45 (43%) z celkového počtu 105 respondentů ví, jak vypadá průkaz novináře a 60 (57%) respondentů neví, jak vypadá novinářský průkaz.

Graf č. 12

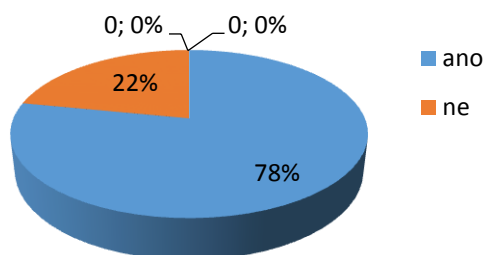

Otázka č. 13: Souhlasíte s tvrzením, že policejní mluvčí svými aktivitami a výstupy v médiích pozitivně ovlivňují důvěru veřejnosti v Policii ČR a její image?

Vyhodnocením této otázky bylo zjištěno, že 82 (72%) respondentů považuje aktivity policejních mluvčích ve vztahu k pozitivnímu vytváření image policie v očích veřejnosti za dostatečné. Zbýlých 23 (22%) respondentů však považuje aktivity policejních mluvčích v tomto směru za nedostačující.

Graf č. 13

Prezentace policie prostřednictvím policejních mluvčích

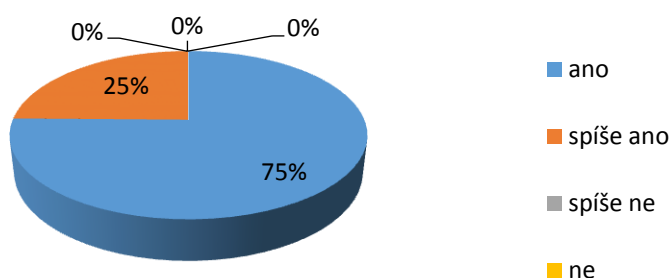

Otázka č. 14: Myslíte si, že OTP (Oddělení tisku a prevence) Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy dostatečně informuje veřejnost o práci policie?

Vyhodnocením odpovědí na tuto otázku bylo zjištěno, že informace o činnosti policie a výsledcích těchto činností, které jsou veřejnosti prezentovány prostřednictvím policistů OTP Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, považují všichni (100%) respondenti za dostačující. Z toho 79 (75%) respondentů na tuto otázku odpovědělo ano a 26 (25%) respondentů odpovědělo spíše ano.

Graf č. 14

Informovanost veřejnosti o činnostech policie

Vyhodnocení výsledků a jejich analýza

Hypotéza č. 1: Všichni policisté jsou v rámci základní odborné přípravy proškoleni anebo seznámeni se základními pravidly komunikace s novináři.

Vyhodnocením odpovědí respondentů lze konstatovat, že nadpoloviční většina 60 (57%) z celkového počtu 105 respondentů uvedla, že se základními pravidly komunikace s novináři seznámena nebyla. Z celkového počtu 105 respondentů by jich 70 (73%) takovéto školení uvítalo a 95 (90%) respondentů je přesvědčeno o tom, že jsou schopni správným způsobem odpovědět na otázky položené novinářem na místě mimořádné události.

Hypotéza č. 1 byla vyvrácena.

Hypotéza č. 2: Nadpoloviční většina dotázaných policistů se domnívá, že zástupci médií v zájmu zvýšení nákladu tisku či sledovanosti, zveřejňují mnohdy neověřené a fakty nepodložené informace s cílem zaujmout veřejnost.

Nadpoloviční většina 51 (52%) z celkového počtu 105 respondentů se domnívá, že novináři úmyslně nezkrslují informace podávané veřejnosti. Ve vztahu k policejním činnostem 17 (16%) respondentů pokládá novinářskou práci za přínosnou a významnou, 34 (32%) ji pokládá spíše za přínosnou, avšak 46 (44%) respondenti v ní nespátřují žádný přínos a 8 (8%) respondentů ji pokládá dokonce za škodlivou.

Hypotéza č. 2 byla vyvrácena.

Hypotéza č. 3: Nadpoloviční většina dotázaných policistů pokládá roli policejních mluvčích za nezbytnou při sebeprezentaci policejních činností a prohlubování důvěry mezi policií a občany.

Aktivita policejních mluvčích ve vztahu k pozitivnímu vytváření image policie v očích veřejnosti, která směřuje k postupnému zvyšování důvěry veřejnosti v policii, kladně hodnotí 82 (72%) z celkového počtu 105 respondentů a 23 (22%) respondentů považuje aktivitu policejních mluvčích v tomto směru za nedostačující. Prezenciaci policejních činností, která je prováděna tiskovými mluvčími a dalšími policisty zařazenými v Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, hodnotí 100% respondentů kladně. Z toho 79 (75%) respondentů odpovědělo ano a 26 (25%) respondentů odpovědělo spíše ano.

Hypotéza č. 3 byla potvrzena.

5.4 Diskuse

Vyhodnocením kvantitativně získaných odpovědí jsme zjistili, že policie v současné době nevěnuje dostatečnou pozornost přípravě policistů pro případnou komunikaci s novináři. V době, kdy se policie sama neustále snaží o vylepšování své image a prohlubování důvěry veřejnosti v policii, je toto zjištění, alespoň podle mého názoru, přinejmenším alarmující. Vážnost situace umocňuje přesvědčenost drtivé většiny oslovených policistů o svých schopnostech správným způsobem odpovědět a reagovat na otázky položené novinářem na místě mimořádné události. Přitom nadpoloviční většina dotázaných policistů ani neví, jak vypadá průkaz novináře. Uvedené skutečnosti opodstatňují nutnost proškolení policistů se základními zásadami komunikace s novináři (veřejností). Podle mého názoru je zapotřebí policisty seznámit se znalostmi a dovednostmi, kterými disponují právě policejní mluvčí a které jsou nutné pro efektivní komunikaci s novináři. Vždyť jedním z mnoha důvodů vzniku Oddělení tisku a prevence (PIO, PIS) a vytvoření institutu mluvčího Policie ČR, byla snaha minimalizovat a co v nejvyšší možné míře omezit množství profesně chybných výroků a prohlášení poskytovaných zejména zástupcům hromadných sdělovacích prostředků.

Součástí tohoto školení by měla být i osvěta policistů týkající se vzatu policie – média (veřejnost). Mírným pozitivem provedeného výzkumu je zjištění, že nadpoloviční většina respondentů se domnívá, že novináři úmyslně nezkreslují informace podávané veřejnosti. Toto pozitivum však drtivě zastínil fakt, že v práci novinářů ve vztahu k policejním činnostem přínos nespatřuje 44% (ze 105 dotázaných) policistů a dokonce, 8% dotázaných policistů tuto činnost považuje za škodlivou.

Novinářskou obec přece policisté nemohou považovat za nepřítel, ba naopak. Policejní mluvčí s novináři úzce spolupracují. Vždyť jejich prostřednictvím policie sděluje veřejnosti co dělá, proč to dělá a jakého výsledku chce dosáhnout. Prostřednictvím médií policie též prezentuje své úspěchy anebo např., informuje veřejnost o způsobech prevence před některými nežádoucími sociálně patologickými jevy či jinou trestnou činností.

Povzbuzující je hodnocení prezentace policejních činností. Výsledky policejní činnosti prezentují právě policejní mluvčí a další policisté, kteří jsou služebně zařazeni v Oddělení

tisku a prevence Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Všichni dotázaní policisté (100%) hodnotili tuto činnost kladně. Pozitivně též vnímám potřebu anebo ochotu policistů zúčastnit se školení či prezentace tohoto druhu.

ZÁVĚR

Domnívám se, že cíl práce se nám podařilo splnit. Výzkumným šetřením jsme získali poměrně ucelené poznatky, které můžeme dále interpretovat a zároveň učinit závěr a případné návrhy řešení.

Bezpečnost není jen problémem Policie České republiky. K řešení tohoto problému by měly být nápomocné všechny zainteresované strany, včetně veřejnosti. Policie se svými aktivitami již dlouhodobě snaží o vylepšení své image. Zejména policejní mluvčí prostřednictvím sdělovacích prostředků prezentují výsledky policejní činnosti veřejnosti. Seznamují veřejnost s preventivními opatřeními, která směřují k zajištění bezpečnosti občanů a informují je o úspěších policistů, kteří svou profesionální prací přispívají ke zvýšení reputace policejního sboru. Cílem tohoto snažení je zvýšení důvěry občanů v policii a následné prohloubení spolupráce s veřejností, která je základním předpokladem úspěšnosti práce policie v boji proti kriminalitě. Nejviditelnější část práce policejních mluvčí je spolupráce s hromadnými sdělovacími prostředky a právě policejní mluvčí svými aktivitami a profesionálními vystoupení v masmédiích postupně, avšak jistě, napomáhají zvyšovat prestiž Policie ČR v očích veřejnosti.

O takto budovanou prestiž by však policie měla pečovat, neboť chybné vyjádření či reakce v médiích mohou poškodit systematicky budovanou reputaci policejního sboru. Námi provedené výzkumné šetření by mohlo být v tomto směru jakýmsi varovným signálem. Vždyť naprostá většina námi dotázaných policistů (90%) je přesvědčena o svých schopnostech správným způsobem reagovat na dotaz novináře na místě mimořádné události.

Současná Policie ČR v dostatečné míře vytváří policistům příznivé podmínky pro jejich soustavné vzdělávání a zdokonalování odborné způsobilosti. Tato bakalářské práce by mohla být předlohou pro vypracování osnovy školení, ve kterém by byli nově nastoupivší policisté, v rámci základní odborné přípravy seznámeni se základními pravidly komunikace s novináři. Představena by jim měla být analýza právních norem majících vztah k práci policejních mluvčí a dále obor public relations. Součástí tohoto školení by měla být i beseda, ve které by policisté byli policejním mluvčím seznámeni se znalostmi a dovednostmi, kterými musí mluvčí disponovat, a s obsahem činnosti a charakteristikou OTP.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1) BAJČAN, Roman. *Úvod do teorie masové komunikace: zásady komunikace s veřejností*. Vyd. 1. Překlad Hana Antonínová. Praha: Portál, 2009, 639 s. ISBN 80-726-1096-1.
- 2) BAJČAN, Roman. *Úvod do teorie masové komunikace: zásady komunikace s veřejností*. Vyd. 1. Překlad Hana Antonínová. Praha: Portál, 2009, 639 s. ISBN 80-726-1096-1.
- 3) ČEPELKA, Oldřich. *Práce s veřejností v nepodnikatelském sektoru: zásady komunikace s veřejností*. Vyd. 1. Překlad Hana Antonínová. Liberec: Nadace Omega, 1997, 243, [7] s. ISBN 80-902376-0-6.
- 4) ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2008, částka 91. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 5) ČESKO. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2000, částka 32. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>> [cit. 2012-04-01]. ISSN 1211-1244.
- 6) ČESKO. Čl. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1993, částka 1. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl3>> [cit. 2013-06-01]. ISSN 1211-1244.
- 7) ČESKO. Čl. 17 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1993, částka 1. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl17>> [cit. 1999-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 8) ČESKO. § 8a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1961, částka 66. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p8a>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 9) ČESKO. § 2 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1961, částka 66. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p2-2>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 10) ČESKO. Čl. 40 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1993, částka 1. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl40>> [cit. 1999-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 11) ČESKO. § 23 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2008, částka 91. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p23>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 12) ČESKO. § 6 zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In *Sbírka*

- zákonů ČR, ročník 2000, částka 17. Dostupné na:
<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-46#p6>> [cit. 2013-11-01]. ISSN 1211-1244.
- 13) ČESKO. Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. In Sběrka zákonů ČR, ročník 1991, částka 91. Dostupné na:
<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-468>> [cit. 2001-07-04]. ISSN 1211-1244.
- 14) MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Vyd. 2., přeprac. Praha: Portál, 2008, 271 s. ISBN 978-80-7367-368-0.
- 15) ČESKO. Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. In Sběrka zákonů ČR, ročník 1998, částka 52. Dostupné na:
<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-148>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 16) ČESKO. §§ 316 – 318 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In Sběrka zákonů ČR, ročník 2009, částka 11. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p317>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- 17) ČESKO. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. In Sběrka zákonů ČR, ročník 1999, částka 39. Dostupné na:
<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>> [cit. 2012-07-01]. ISSN 1211-1244.
- 18) Etický kodex Policie ČR. [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupné z:
<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>
- 19) FEJFAR Z. Role policejních mluvčích při součinnosti s dalšími subjekty a při spolupráci s občany. Praha: 2006, Bakalářská práce. Policejní akademie ČR, Oddělení celoživotního vzdělávání a oborových studií. Vedoucí práce PhDr. Iva Borská, CSc.
- 20) CHALUPOVÁ, Kateřina. Základy prevence kriminality pro pedagogické pracovníky. Vyd. 1. Editor Michaela Štefunková, Jaroslav Šejvl. Praha: Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve vydavatelství Togga, 2012, 105 s. ISBN 978-80-87258-96-5.
- 21) JEŽÍK J. Uplatnění sociálního pedagoga u kriminální policie. Praha: 2011, Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Mgr. Štefan Chudý, Ph.D.
- 22) KOSEK, Jiří. HTML: tvorba dokonalých WWW stránek: podrobný průvodce. [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupný z: www.lspr.cz/cz/index.php?page=o-public-relations.
- 23) MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 4. rozš. a přeprac. Překlad Hana Antonínová. Praha: Portál, 2009, 639 s. ISBN 978-807-3675-745.

- 24) NĚMEC, Petr. Public relations: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.
- 25) NĚMEC, Petr. Public relations. Komunikace v konfliktních a krizových situacích. 1. vyd. Praha: Management Press, 1999, 125 s. ISBN 80-85943-66-2.
- 26) Oddělení tisku a prevence – Policie České republiky. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/oddeleni-tisku-a-prevence.aspx>. Staženo dne 20.10.2014.
- 27) POSPÍŠIL, Pavel a Josef ZAPLETAL. Efektivní Public Relations a media relations: zásady komunikace s veřejností. Vyd. 1. Překlad Hana Antonínová. Praha: Computer Press, 2002, xvii, 153 s. ISBN 80-7226-823-6.
- 28) PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. Pedagogický slovník. 4. aktualiz. Vyd. Praha: Portál, 2008, 322 s. ISBN 978-807-3674-168.
- 29) RADVAN, Eduard a Michal VAVŘÍK.: Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách. Brno: Institut mezioborových studií, 2009, 57 s.
- 30) Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy č. 70/2014, kterým se vydává dodatek č. 2 k organizačnímu řádu Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.
- 31) SVOBODA, Václav. Public relations moderně a účinně: budování důvěry a efektivních vztahů s veřejností, image, reputace a identita organizace, média a PR, efektivní formy a prostředky PR, úspěšné strategie a taktiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 240 s. ISBN 80-247-0564-8. s. 77.
- 32) VĚRČÁK, Vladimír. Media Relations není manipulace. Vyd. 1. Ekopress, 2004, 136 s. ISBN 80-861-1943-2.
- 33) Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Public_relations

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 DOTAZNÍK „Činnost policejního mluvčí ve vztahu k médiím a státním orgánům“

PŘÍLOHA Č. 1: DOTAZNÍK

D O T A Z N Í K

Vážení kolegové, kolegyně,

dovoluji si Vás oslovit dotazníkovým šetřením, jako výchozím prostředkem k získání informací k výzkumu bakalářské práce na téma „Činnost policejního mluvčí ve vztahu k médiím a státním orgánům“, který bude sloužit jako součást závěrečné práce studenta Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Uvedený dotazník je zcela anonymní, dobrovolný a za jeho objektivní vyplnění Vám předem děkuji.

U jednotlivých otázek označte (křížkem), pouze jednu z nabízených možností.

1. Pohlaví

- a) muž
- b) žena

2. Věk

- a) 18-25
- b) 26-33
- c) 34 a víc

3. Délka praxe u Policie ČR

- a) do 5 let
- b) 6-10
- c) 11-15
- d) 16 a více

4. Nejvyšší dosažené vzdělání

- a) středoškolské
- b) vyšší odborné
- c) vysokoškolské

5. Útvar, na kterém jste zařazen/a

- a) MOP
- b) SKPV

6. Už jste ve své dosavadní policejní praxi komunikoval/a s novinářem?

- a) ano
- b) ne

7. Byl/a jste v rámci ZOP anebo později, v průběhu policejní praxe, seznámen/a či proškolen/a se základními pravidly komunikace s novináři?

- a) ano
- b) ne

8. Myslíte si, že by pro Vás takovéto školení mělo nějaký přínos?

- a) ano
- b) ne

9. Uměl/a byste správně odpovědět na otázku novináře na místě mimořádné události?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

10. Spatřujete v činnosti novinářů (předávání informací veřejnosti) přínos pro práci policie?

- a) je přínosná a významná
- b) spíše ano, je přínosná
- c) ne, žádný přínos nespatřuji
- d) policii škodí

11. Domníváte se, že novináři úmyslně zkreslují podané informace (věty vytržené z kontextu, apod.)?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

12. Víte, jak vypadá průkaz novináře?

- a) ano
- b) ne

13. Souhlasíte s tvrzením, že policejní mluvčí svými aktivitami a výstupy v médiích pozitivně ovlivňují důvěru veřejnosti v Policii ČR a její image?

- a) ano
- b) ne

14. Myslíte si, že OTP (Oddělení tisku a prevence) Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy dostatečně informuje občany (veřejnost) o práci policie?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

Za objektivní vyplnění dotazníku a spolupráci Vám děkuji.

